

Міністерство науки і освіти України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Навчально-науковий інститут
гуманітарних і соціальних наук
Кафедра філософії і педагогіки

Методичні рекомендації
до підготовки і проведення комплексного атестаційного
екзамену здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти за спеціальністю 034 Культурологія
Освітньо-професійної програми «Культурологія»

Дніпро 2022

Методичні рекомендації з підготовки і проведення комплексного атестаційного екзамену здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 034 Культурологія, Освітньо-професійної програми «Культурологія» // Н.Ю. Тарасова, О.П. Годенко-Наконечна, Ю.О. Шабанова, А.О. Осипов, В.М. Піщанська // Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка», кафедра філософії і педагогіки. – Д. : НТУ «ДП», 2022. – 23 с.

Методичні рекомендації регламентують:

- підготовку до комплексного атестаційного екзамену за спеціальністю «Культурологія»;
- загальні вимоги щодо організації комплексного атестаційного екзамену за спеціальністю «Культурологія»;
- програму атестаційного екзамену за спеціальністю «Культурологія»;
- літературу та інформаційні джерела для комплексного атестаційного екзамену за спеціальністю «Культурологія»;
- порядок роботи екзаменаційної комісії за спеціальністю 034 Культурологія

Методичні рекомендації призначені для проведення успішної підсумкової атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 034 Культурологія. Створено для надання допомоги та рекомендацій студентам в процесі їх підготовки до підсумкової атестації контролю знань згідно із сучасними стандартами забезпечення якості вищої освіти.

Затверджено на засіданні науково-методичної комісії за спеціальності 034 Культурологія. (протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- **Годенко-Наконечна Олена Петрівна**, кандидат мистецтвознавства, професор кафедри філософії і педагогіки, гарант ОПП «Культурологія» за спеціальністю 034 Культурологія;
- **Осипов Анатолій Олександрович**, професор, доктор філософських наук, професор кафедри філософії і педагогіки;
- **Піщанська Вікторія Миколаївна**, доцент, доктор культурології, професор кафедри філософії і педагогіки;
- **Тарасова Наталія Юрївна**, доцент, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і педагогіки;
- **Шабанова Юлія Олександрівна**, професор, доктор філософських наук, професор кафедри філософії і педагогіки.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА ОПП «КУЛЬТУРОЛОГІЯ» ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	9
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ.....	17
СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ.....	18
ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ І РОБОТА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ.....	20
ДОДАТКИ (Приклад екзаменаційного білету).....	23

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестаційний екзамен проводиться з метою встановлення відповідності рівня та обсягу знань, вмінь та професійних компетентностей здобувача вищої освіти Освітньо-професійної програми «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Порядок організації та проведення атестаційного екзамену здійснюється відповідно до «Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (з доповненнями)», введеного в дію наказом від 12.12.2018 № 248а-г.

Атестаційний екзамен є комплексною формою підсумкової атестації здобувачів освіти після оволодіння ними теоретичної та практичної частини навчання. До екзамену допускаються студенти, які повністю виконали навчальний план та вимоги Освітньо-професійної програми «Культурологія».

Контент екзамену, спрямований на виявлення здобутих бакалавром фахових компетенцій, що зазначаються Стандартом вищої освіти за спеціальністю 034 Культурологія та Освітньо-професійною програмою «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Атестаційний екзамен складається здобувачами вищої освіти на четвертому курсі (8 семестр) згідно графіка навчального процесу.

Атестаційний екзамен здійснює перевірку наступних результатів навчання, що визначені в Освітньо-професійній програмі та демонструють рівень професійної підготовки бакалавра за спеціальністю 034 Культурологія:

РН1	Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію
РН2	Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру
РН3	Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації
РН4	Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури і мистецтва, їх проявів та форм існування
РН5	Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів
РН6	Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій

PH7	Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики
PH8	Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту
PH9	Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження
PH 10	Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу
PH 11	Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації
PH 12	Обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань
PH 13	Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти
PH 14	Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури та мистецтва з фахівцями та нефахівцями
PH 15	Вільно спілкуватися з професійних питань усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту.
PH 16	Визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань
	Результати навчання з урахуванням особливостей освітньої програми
PH 17	Розуміти матеріальну та духовну цінність об'єктів культурної спадщини різних історичних періодів та культурних ареалів, зокрема України та Придніпровського краю
PH18	Усвідомлювати принципи організації музейної, галерейної, театральної та концертної діяльності

Компетентності здобувача вищої освіти, відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 034 Культурологія та Освітньо-професійної програми «Культурологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, розробленої кафедрою філософії і педагогіки НТУ «Дніпровська політехніка».

Загальні компетентності за стандартом вищої освіти:

Шифр	Компетентності
<i>1</i>	<i>2</i>
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК3	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК5	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
ЗК6	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності
ЗК7	Здатність працювати автономно
ЗК8	Здатність працювати в команді
ЗК9	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
ЗК10	Здатність спілкуватися іноземною мовою
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК12	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

2.1 Спеціальні компетентності за стандартом вищої освіти

Шифр	Компетентності
1	2
СК1	Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію
СК2	Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури в українському та міжнародному контекстах
СК3	Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів
СК4	Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо)
СК5	Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства
СК6	Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів
СК7	Здатність обґрунтовувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів
СК8	Здатність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвілєві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу

1	2
СК9	Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів
СК10	Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології
СК11	Здатність організувати культурні події, використовуючи сучасні методи та технології
СК12	Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації

2.2 Спеціальні компетентності з урахуванням особливостей освітньої програми

Шифр	Компетентності
1	2
СК13	Здатність до культурологічного аналізу та оцінки творів різних видів мистецтва
СК14	Здатність ініціювати та реалізовувати культурні проекти, скеровані на розвиток місцевих спільнот
СК15	Здатність до розробки тематики та проведення екскурсій, презентацій на місцевому культурному матеріалі
СК16	Здатність застосовувати культур-філософські підходи до осмислення специфіки культурних процесів Придніпров'я в практичній соціокультурній діяльності на місцевому рівні
СК17	Усвідомлення філософських принципів формування соціокультурної діяльності

Атестаційний екзамен відбувається у письмовій формі та демонструє рівень засвоєння студентами матеріалу з дисциплін за фахом, визначає здібності до самостійного аналізу означеної культурологічної проблеми та її власного культурологічного осмислення. А також демонструє, яким чином студент уміє активно використовувати набуті знання у своїй майбутній професійній діяльності.

Атестаційний екзамен здійснюється за комплексними кваліфікаційними завданнями (ККЗ), які містять 2 теоретичні питання, пояснення культурологічної термінології, характеристика культурологічного об'єкту/пам'ятки мистецтва та постаті культуролога/діяча культури.

Формування екзаменаційних білетів полягає у збереженні специфіки кожної дисципліни та синтезу усіх наскрізних проблем підготовки фахівців з культурології.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

ЗА ОСВІТНЬОПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «КУЛЬТУРОЛОГІЯ» ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Теоретичні питання за фаховими освітніми компонентами циклу спеціальної підготовки бакалаврів (питання Екзаменаційного білету)

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»

1. Предмет та задачі культурології
2. Загальна структура сучасного культурологічного знання
3. Періодизація культурних епох, їх часові межі та характеристики світоглядних парадигм
4. Вітчизняні культурологічні школи та підходи
5. Теоретична та прикладна культурологія: актуальні проблеми та завдання
6. Методи та методологічні напрями культурологічних досліджень
7. Культурологія як сфера професійної діяльності.

КУЛЬТУРА СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ

1. Перелічіть спільні умови виникнення стародавніх культур.
2. Визначте особливості формування культури Месопотамії, Єгипту, стародавньої Індії, стародавнього Китаю.
3. Наведіть приклади впливу природних умов на формування економічної та соціально-політичної структури культур стародавнього Сходу.
4. Визначте особливості міфології кожної з культур стародавнього Сходу.
5. Назвіть досягнення в галузі науки, мистецтва, будівництва, медицини, астрономії, математики тощо.

ІСТОРІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

МОДУЛЬ 1. Антична культура.

1. Давньогрецька міфологія: космоцентризм і антропоморфізм. Діонісійські й Елевсинські містерії. Панафінеї. Міф – філософія - наука.
2. Сакральне, естетичне й утилітарне в палацовій архітектурі крито-мікенської доби й ордерній системі класичного давньогрецького храму. Гедоністичні й ландшафтні інновації елліністичної цивільної архітектури.
3. Давньогрецька трагедія. Людина як міра усіх речей, людина й фатум.

Спадщина Есхіла, Софокла, Еврипіда. Катарсична роль давньогрецького театру в класичному давньогрецькому полісі.

4. Еволюція культури гармонійної людини в давньогрецькій скульптурі від архаїчної до елліністичної доби.
5. Реалізм та ідеалізація в скульптурному портреті Давнього Риму часів Республіки та Імперії.
6. Розважальність в культурі Римської Імперії. Римські амфітеатри. Гладіаторство. Римська комедія і сатира.

ІСТОРИЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Модуль 2. Культура Середньовіччя

1. Загальна характеристика середньовічного світогляду.
2. Специфіка розвитку культури періодів раннього, зрілого та пізнього Середньовіччя.
3. Каролінгське та Оттонівське відродження: характерні риси та культурне значення.
4. Специфіка європейської освіти доби Середньовіччя. Університетська культура.
5. Формування корпоративної культури в межах чернецьких та лицарських орденів.
6. Передумови формування та специфіка розвитку міської культури в добу пізнього Середньовіччя.
7. Загальна характеристика європейського середньовічного мистецтва.

ІСТОРИЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Модуль 3. Культура доби Відродження

1. Передумови та причини формування ренесансного світогляду.
2. Характерні ознаки культури європейського Ренесансу.
3. Культурні відмінності та ідейна спорідненість Північного та Південного Відродження.
4. Мистецькі здобутки доби Відродження.
5. Дослідницькі здобутки Ренесансу як передумова формування наукової парадигми Нового часу.

ІСТОРИЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Модуль 4. Культура 17-18 століть

1. Новий ідеал людини в культурі Нових часів. Дворянин і буржуа, вчений-дослідник, промисловець, революціонер, художник. Робінзон Крузо Д.Дефо й соціальна Робінзонада. Гулівер і Тартюф як нові соціальні типи.
2. Доба Просвітництва. Нові вимоги до освіти та виховання. Енциклопедизм та енциклопедисти. Прагнення перегляду й нової систематизації наук.

3. Феномен бароко в архітектурі, скульптурі, живопису, музиці. Специфіка бароко як «химерного» стилю в пластичних мистецтвах України.
4. Класицизм та революційний класицизм. Втілення й подолання теоретичної канонічності Н.Буало в класичній трагедії й комедії. Класицизм в архітектурі, скульптурі, живопису, поезії й літературі. Віденська класика в музиці.
5. Рококо й сентименталізм в літературі й живопису.

ІСТОРІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Модуль 5. Культура 19-20 ст.

1. Культура доби романтизму 1 пол. 19 ст.: фактори впливу, основні імена та риси романтичного світобачення.
2. Ідеї синтезу мистецтв, зокрема музики й живопису, в теорії та практиці європейських митців (Р.Вагнер, О.Скрябін, М.Чюрльоніс, В.Кандинський та ін.).
3. Криза новоевропейської цивілізації в кінці 19 ст. та її осмислення в європейській свідомості. Формування символічного та містичного в мові мистецтва символізму та модерну.
4. Виклики глобального світу та культура 20 ст.: тоталітаризм і культура, проблема міграції, екології, масової свідомості.
5. Характерні риси культури постмодернізму (на прикладі різних видів мистецтва).

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ КУЛЬТУРИ

1. Ідеї Леслі Вайта як засновника науки культурології.
2. Теорії культурно-історичного процесу: від концепції лінійного розвитку до концепцій локальних цивілізацій О.Шпенглера, А.Тойнбі, К.Ясперса.
3. Взаємозв'язок менталітету й культури; науковці української діаспори (Д.Чижевський, І. Мірчук та ін.) про український менталітет.
4. Теорія «архетипів» Карла Юнга як культурологічна концепція.
5. Культурологічні теорії деконструкції та постмодернізму (Ж.Дерріда, Ж.Бодріяр та ін.)

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

1. Феномен трипільської культури, її місце та внесок в історію світової культури.
2. Зміна культурної парадигми в історії Русі-України після прийняття християнства, вплив Візантії на культуру й мистецтво Русі.
3. Мова, писемність і книжна культура в Русі-Україні: від рукописних книг до першодруків Івана Федорова.
4. Українське бароко – золотий вік української культури.

5. Розвиток вищої освіти в Україні – від Острозької та Києво-Могилянської академій до університетів 19 ст.
6. Українська культура на шляху до суверенності (злети та утиски в українській культурі 20 ст.).

ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ

1. Предмет та проблематика філософії культури.
2. Типологія поняття культури в сучасних соціально-гуманітарних дослідженнях
3. Проблема людини в філософії культури.
4. Культура і цивілізація. Єдність та протиріччя.
5. Історична динаміка культур. Теорія соціокультурної динаміки Питиріма Сорокіна.
6. Протиріччя культури.

ФІЛОСОФСЬКА АНТРОПОЛОГІЯ

1. Визначте особливості рівнів буття людини та їх культивування в культурі і філософії на різних етапах розвитку людства.
2. Як змінювалось співвідношення людини і природи (їх взаємозв'язок і протиставлення) протягом еволюції людства?
3. У чому полягає сутність нового антропологічного повороту в філософії першої половини ХХ століття та його вплив на уявлення про природу людини?
4. Сформулюйте основні ідеї роботи Макса Шелера «Положення людини у космосі».
5. Як змінювались уявлення про природу людини протягом розвитку філософії і культури?

МЕТОДОЛОГІЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК

1. У чому полягають особливості природничих і гуманітарних наук?
2. Дайте характеристику методів, які використовуються в гуманітарних науках.
3. Наведіть особливості індуктивного методу пізнання, його переваги та недоліки.
4. У чому полягають особливості методології філософської герменевтики?
5. Назвіть основні ідеї вчення про підсвідоме та їх роль у формуванні методології гуманітарних наук.
6. Особливості пізнавальної діяльності та її інструментарій.
7. Основна формула діалектичного процесу пізнання: теза, антитеза, синтез.
8. Наука як форма суспільної свідомості та її зв'язок з іншими формами суспільної свідомості.

9. Форми та рівні наукового пізнання: проблема, гіпотеза, теорія.

ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ

МОДУЛЬ 1. Зарубіжне та українське образотворче мистецтво

1. Основні етапи розвитку світового образотворчого мистецтва.
2. Динаміка розвитку європейського реалістичного мистецтва – від караваджизму до критичного реалізму 19 ст. Густава Курбе та Франсуа Мілле.
3. Мистецтво французького імпресіонізму та австрійського Сецесіону як протест проти академічних канонів.
4. Авангард як розрив з традицією, причини змін мистецької парадигми.
5. Імена українських митців у світовому мистецтві: Ілля Рєпін, Казимир Малевич, Олександр Архипенко та ін.
6. Нові урбаністичні ідеї та архітектурні концепції 20 ст.: від Баухаузу та Ле Корбюз'є до екоархітектури та «нового урбанізму».
7. Тарас Шевченко як художник.
8. Творчі долі видатних українських митців в умовах Російської імперії: від В.Боровиковського та І.Мартоса до передвижників та І.Рєпіна.
9. Мистецтво українського модерну як втілення національних ідей на окремих прикладах архітектури, живопису, графіки (постаті В.Кричевського, О.Мурашка, Г.Нарбута).
10. Контрасти світового мистецтва 20 ст.: демократичні тенденції, «соціалістичний реалізм», нові види й форми – акційні, перформативні, інсталяція, відео-арт.

ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ

МОДУЛЬ 2. Мистецтво музики

1. Віденська класична школа. Симфонії, сонати, концерти, квартети в творчості Й. Гайдна. Індивідуальний просвітницький реалізм опер, симфоній і концертів Моцарта. Реквієм.
2. Симфонізм Л. Бетховена – вищий етап розвитку віденського класицизму. Жанрові різновиди симфоній. Увертюри: нова трактовка жанрів сонати і квартету.
3. Узагальнення західноєвропейського спадку й вітчизняної традиції духовних хорових жанрів у творчості М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя.
4. Естетичні спрямування музичного романтизму. Нові мрії про синтез мистецтв. Австро-німецький романтизм. Ф. Шуберт, Р.Шуман. Вплив філософії Шопенгауера на концепцію музичної драми Р. Вагнера.
5. Італійська романтична опера – Дж. Россіні, В. Белліні і Г. Доніцетті. Дж. Верді.

6. М.В. Лисенко – засновник української національної композиторської школи. Синтез західноєвропейських музичних традицій з національними.
7. «Розстріляне відродження». Хорова поема й мініатюра, жанровий симфонізм Л. Ревуцького, конфліктно-драматичний симфонізм Б. Лятошинського; В. Косенка, М. Вериківського.
8. «Нова фольклорна хвиля» в українській музиці 60-х – 70-х рр. Карпатський фольклор в творчості М.Скорика. Втілення української обрядової пісенності в кантатах Л.Дичко. Неофольклоризм у творчості Є.Станковича. Авангард та «нова простота» у творчості В.Сильвестрова.

ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ

МОДУЛЬ 3. Мистецтво кіно

1. Кіно в системі мистецтв.
2. Види кіно, функції кіно; жанрова багатоманітність кіно.
3. Становлення українського кіно (1896-1930 рр.).
4. Українське кіномистецтво (1931-1955 рр.).
5. Кіномистецтво України років відлиги (1956-1989 рр.).
6. Сучасне українське кіно (1990-2022 рр.)
7. Мистецтво анімації та інші екранні мистецтва.

Перелік культурологічної термінології, що виноситься на екзамен (питання №3 екзаменаційного білету)

Авангардизм	Баптистерій	Екзегетика
Автохтонна культура	Бароко	Експресіонізм
Агіографія	Баухауз	Еллінізм
Акультурація	Бідермайер	Естетика
Альба	Бюргер	Замок
Анімація	Ваганти	Імпресіонізм
Антикультура	Відродження	Інкультурація
Античність	Гендер	Канон
Антропоморфізм	Гістріони	Кантата
Антропоцентризм	Готика	Канцона
Апологетика	Гравюра	Капітель
Апсида	Графіка	Капітул
Аркбутани	Гуманізм	Катарсис
Архітектура	Дадаїзм	Квартет
Аскетизм	Дизайн	Кватроченто
Базиліка	Духовенство	Кінематограф

Кіноіндустрія	Містерії	Романтизм
Кіномистецтво	Модернізм	Ротонда
Класицизм	Музика	Світогляд
Клерикалізм		Секуляризація
Клір	Натуралізм	Сентименталізм
Конструктивізм	Неокласицизм	Серенада
Контрфорс	Новела	Символізм
Космологізм	Нові часи	Симфонія
Крипта	Образотворче	Сірвента
Кубізм	мистецтво	Стріт-арт
Культурна модель	Оп-арт	Субкультура
Культурний ареал	Орден	Супрематизм
Культурний архетип	Осьовий час	Сюрреалізм
Культурний код	Палац	Театр
Культурний патерн	Пасіони	Театр дель Арте
Культурний шок	Пастораль	Тенсона
Куртуазність	Пейзаж	Теоцентризм
Контркультура	Перформанс	Трансепт
Лицар	Поезія	Трубадури
Література	Поп-арт	Трувери
Масова культура	Просвітництво	Урбанізм
Медіакультура	Проторенесанс	Флуксус
Медієвістика	Реалізм	Хепенінг
Менестрелі	Ренесанс	Хорал
Меса	Реформація	Цивілізація
Мініатюра	Ризниця	Шпільмани
Мінезанг	Рококо	

**Перелік об'єктів культури/пам'яток мистецтва
(питання №4 екзаменаційного білету)**

1. Парфенон в Афінах	9. Уманський парк
«Софіївка»	Веласкеса Музею
ім. Богдана і
Варвари Ханенків
2. Пантеон у Римі	10. Будинок
Полтавського
краєзнавчого музею	15. «Поцілунок»
Густава Клімта
3. Софійський собор у
Константинополі	11. Будинок Хріннікова
в Дніпрі	16. «Гулівер» Данієла
Дефо
4. Софійський собор у
Києві	12. «Джоконда»
Леонардо да Вінчі	17. «Пори року»
Антоніо Вівальді
5. Собор Паризької
Богоматері	13. Статуя Давида
Мікеланджело	18. «Фантастична
симфонія» Гектора
Берліоза
6. Собор Св. Петра в
Римі	14. «Портрет інфанти
Маргарити» Дієго	19. «Щедрик» в обробці
7. Версальський палац		
8. Києво-Печерська
лавра		

Миколи Леонтовича	24. Фільм «Білий птах з чорною ознакою»	30. Базиліка Санта Марія дель Мар (у Барселоні)
20. Фольк-опера Євгена Станковича «Коли цвіте папороть»	Юрія Ілленка	31. Тимпан церкви Сен-Мадлен у Везле.
21. Перший вітчизняний документальний звуковий фільм «Ентузіазм. Симфонія Донбасу»	25. Фільм «Мамай»	32. Флорентійський собор Богоматері (Санта-Марія-дель-Фьоре)
Дзиги Вертова	Олеся Саніна	33. Пітер Брейгель Старший «Падіння Ікара»
22. Фільм «Земля»	26. Фільм «Плем'я»	34. А. Дюрер «Меланхолія»
Олександра Довженко	Мирослава Слабошпицького	35. М.Монтень «Проби» (Досліди)
23. Фільм «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова	27. Петриківський розпис	
	28. Козацькі пісні Дніпропетровщини	
	29. «Державець» Ніколо Макіавеллі	

**Перелік імен видатних постатей у сфері культури
(питання №5 екзаменаційного білету)**

1. Леслі Вайт	30. Михайло Бойчук
2. Освальд Шпенглер	31. Олександр Архипенко
3. Арнольд Тойнбі	32. Серж Лифар
4. Карл Ясперс	33. Алла Горська
5. Питирім Сорокін	34. Іван Дзюба
6. Дені Дідро	35. Ліна Костенко
7. Зігмунт Фройд	36. Мирослав Попович
8. Карл Юнг	37. Сергій Жадан
9. Йоган Гейзінга	38. Дзига Вертов
10. Альбер Камю	39. Олександр Довженко
11. Ролан Барт	40. Сергій Параджанов
12. Умберто Еко	41. Юрій Ілленко
13. Іван Мазепа як меценат	42. Іван Миколайчук
14. Григорій Сковорода	43. Дмитро Бортнянський
15. Іван Котляревський	44. Максим Березовський
16. Тарас Шевченко	45. Артемій Ведель
17. Пантелеймон Куліш	46. Микола Лисенко
18. Іван Пулюй	47. Микола Леонтович
19. Іван Франко	48. Соломія Крушельницька
20. Леся Українка	49. Мирослав Скорик
21. Дмитро Яворницький	50. Валентин Сильвестров
22. Володимир Вернадський	51. Леонардо да Вінчі
23. Ольгерт-Іполит Бочковський	52. Рембрандт ван Рейн
24. Дмитро Антонович	53. Франсіско Гойя
25. Агатангел Кримський	54. Клод Моне
26. Сергій Корольов	55. Кете Кольвіц
27. Ігор Сікорський	56. Василь Кандинський
28. Ілля Рєпін	57. Ле Корбюзьє
29. Казимир Малевич	58. Енді Воргол

59. Віктор Вазареллі
60. Марина Абрамович
61. Йоган Себастьян Бах
62. Фредерік Шопен
63. Джакомо Пучіні
64. Ріхард Вагнер

65. Ігор Стравінський
66. Арнольд Шенберг
67. Пітер Брейгель
68. Ієроніму Босх
69. Ніколо Макіавеллі
70. Лесь Курбас

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

Основна література

1. Козира Є.В. Культурологія: навчальний посібник. К.: Медицина, 2020.
2. Конверський А. Культурологія. К.: Фоліо, 2013.
3. Культурологія: розвиток культури в інформаційному вимірі: підручник для студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації. Львів: Новий Світ, 2000, 2019. 260 с.
4. Сабадаш Ю.С., Нікольченко Ю.М. Культурологія: Практикум. К.: Ліра-К, 2022.
5. Сучасна культурологія / Під редакцією К. Кислюк. К. Конол, 2018. 342 с.
6. Сучасна культурологія: актуалізація теоретико-практичних вимірів: колективна монографія / За загал. ред. проф. Ю. С. Сабадаш; редактори-укладачі: проф. Ю. С. Сабадаш, проф. І. В. Петрова. Київ: Ліра-К, 2019. 308 с.
7. Філософія культури: основні поняття, напрями, персоналії: навч. посіб. / За заг. ред. М.О. Тимошенко. Київ; Чернівці: Букрек, 2020. 623 с.
8. Шабанова Ю.О. Філософія культури / Підручник. Дніпро: ЛІРА, 2019. 240 с.

Додаткова література

1. Брюховецька Л.І. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Логос, 2011.
2. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник / Наук. ред. В.М. Шейко. К.: Кондор, 2006. – 404 с.
3. Гейзінга Й. Homo ludens. К., 1994.
4. Гнатів Т. Музична культура Франції рубежу ХІХ – ХХ століть. Навчальний посібник для музичних вузів. Київ: Музична Україна, 1993. 204 с.
5. Госейко Любомир. Історія українського кінематографа. 1896–1995. Перекл. з фр. К.: Кіно-Коло. 2005.
6. Гуцуляк О.Б. Філософська антропологія: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2015. 34 с.
7. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч.Е. Вінквіста та В.Е. Тейлора. К., 2003.
8. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. Колективу Л.Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
9. Кияновська Л.О. Українська музична культура. Навчальний посібник. Львів, 2003. 387с.
10. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури: підручник для

- студентів вищих навчальних закладів / До 100-річчя НМАУ імені П.І. Чайковського. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2011. 736 с.
11. Культурологія: Могилянська школа: колективна монографія. Київ, 2018. <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/14376>
 12. Культурологія: 100 питань – 100 відповідей. / Д. Погорелий, Є. Подольська, В. Лихвар. К.: Інкос, 2008. 240 с.
 13. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб. Видання 3тє, перероб. та доп. / За ред. І. І. Тюрменко. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 370 с.
 14. Попович М. Нарис історії культури України. К., 1999.
 15. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. К., 2019.
 16. Шейко В.М., Богуцький Ю.П. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина ХІХ - початок ХХІ ст.). Монографія. К.: Генеза, 2005. 592 с.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Система оцінювання результатів екзамену розроблена відповідно до «Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (з доповненнями)», введеного в дію наказом від 12.12.2018 № 248а-г, «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (із змінами та доповненнями від 18.09.2018 та 11.12.2018, затвердженими Вченою радою університету), а також спираючись на компетентнісні характеристики, визначені Національною рамкою кваліфікації (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519) відповідно до 6 рівня НМК та першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Досягнення здобувачів вищої освіти за результатами інтегрованого атестаційного екзамену оцінюється за 100 бальною системою:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Підсумкова рейтингова оцінка з атестаційного екзамену визначається як сума оцінок за всі частини ККР

Вид навчальної роботи	Максимальна сума балів	Критерій оцінювання підсумків виконання окремих завдань	Зміст критеріїв оцінювання окремих завдань	
Відповідь на питання 1 (питання з історії та теорії культури)	20	Відповідність відповіді суті завдання	Відповідь повна та обґрунтована	20-19
			Відповідь не повна, обґрунтована частково	18-15
			Відповідь помилкова або суперечлива	14-10
Відповідь на питання 2 (питання з інших культурологічних дисциплін)	20	Відповідність відповіді суті завдання	Відповідь повна та обґрунтована	20-19
			Відповідь не повна, обґрунтована частково	18-15
			Відповідь помилкова або суперечлива	14-10
Відповідь на питання 3 (визначення змісту культурологічної термінології)	10	Відповідність визначення повноті розуміння змісту термінології	Відповідь повна	10-9
			Відповідь не повна	8-6
			Відповідь помилкова або суперечлива	5
Відповідь на питання 4 (характеристика об'єкта культури або твору мистецтва)	30	Відповідність характеристики пам'ятки/об'єкта культури або твору мистецтва його змісту та наявності самостійного узагальнення його значення для історії культури	Відповідь містить усвідомлення змісту та форми об'єкта культури та аналітичний підхід до його розуміння, наявність продуктивного мислення	30-25
			Відповідь містить знання змісту твору, аналітичний підхід долучається частково	25-20
			Відповідь демонструє незнання змісту твору та відсутність аналітичного підходу	20-10
Відповідь на питання 5 (характеристика імені видатного)	20	Відповідність характеристики імені видатного діяча або дослідника культури	Відповідь містить знання постаті культурного діяча/дослідника, розуміння його внеску та значення	20

діяча або дослідника культури)		його значенню та внеску у світову чи вітчизняну культуру	Відповідь демонструє часткове знання постаті та нерозуміння його внеску в культуру	10
--------------------------------	--	--	--	----

Здобувачі вищої освіти, які відсутні на екзаменаційному екзамені з неповажних причин, визначаються як ті, що «не з'явилися», що дорівнюється до незадовільної оцінки.

Здобувачі вищої освіти які отримали на атестаційному екзамені оцінку «незадовільно» (сума всіх завдань складає – 60 балів та нижче), а також ті, що не з'явилися на екзамен, отримують право повторного складання екзамену в термінах роботи екзаменаційної комісії.

При повторному отриманні незадовільної оцінки здобувач не допускається до виконання кваліфікаційної роботи та відраховується із університету за неуспішність.

Перескладання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

Порядок складання атестаційного екзамену здобувачами, що не з'явилися у встановлений розкладом термін з поважних, підтверджених документально причин, встановлюється першим проректором з подання Директору Інституту гуманітарних та соціальних наук.

ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ І РОБОТА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Екзаменаційна комісія створюється як єдина для усіх форм навчання в складі голови та членів екзаменаційної комісії за спеціальністю 034 Культурологія строком на один навчальний рік.

Головою екзаменаційної комісії призначається фахівець у відповідній галузі або провідний науковець відповідного напрямку наукової діяльності.

Одна й та сама особа може бути головою екзаменаційної комісії не більше трьох навчальних років поспіль. Подання до затвердження голів екзаменаційних комісій, за підписом завідувача кафедри філософії і педагогіки, надаються до ІГСН.

У випадку, коли голова екзаменаційної комісії тимчасово не може виконувати свої обов'язки (хвороба, відрадження тощо), за поданням директора ІГСН наказом ректора призначається інший голова або виконуючий обов'язки голови з числа членів ЕК.

До складу комісії включаються професори та доценти кафедри філософії і педагогіки, які здійснюють підготовку фахівців за ОПП «Культурологія». Кваліфікація членів ЕК має відповідати чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності за спеціальністю 034 Культурологія.

До складу екзаменаційної комісії можуть входити:

- ректор університету або проректор з навчальної чи наукової роботи;
- директор ІГСН або його заступник;
- завідувач кафедри філософії і педагогіки;
- науково-педагогічні працівники кафедри філософії і педагогіки;
- наукові співробітники;
- працівники науково-дослідних інститутів;
- науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти;
- представники роботодавців та їх об'єднань.

Кількість членів екзаменаційної комісії – чотири особи, не враховуючи голову (в окремих випадках рішенням першого проректора за поданням завідувача кафедри філософії і педагогіки з відповідним обґрунтуванням – до шести осіб).

Розклад роботи та склад ЕК затверджується наказом ректора не пізніше, ніж за місяць до початку атестації відповідно до графіка навчального процесу.

Екзаменаційна комісія працює у строки, визначені графіком навчального процесу. Складання атестаційних екзаменів проводиться за участю не менше 2/3 складу екзаменаційної комісії та обов'язкової присутності голови екзаменаційної комісії (в.о. голови екзаменаційної комісії – за наказом ректора).

Розклад роботи екзаменаційної комісії готується кафедрою філософії і педагогіки, подається до Інституту, де складається загальний розклад роботи екзаменаційних комісій. Письмовий атестаційний екзамен проводиться групою.

Атестаційний екзамен має проходити в наступному порядку:

1) голова екзаменаційної комісії:

- представляє присутнім членів комісії, посилаючись на відповідний наказ;
- перед початком атестаційного екзамену оголошує процедуру його проведення, регламент, критерії оцінювання, термін оприлюднення результатів атестаційного екзамену, вимоги до оформлювання відповідей, правила застосування матеріалів, якими дозволяється користуватись під час екзамену

Повідомляється також, що під час виконання завдання студентам заборонено:

- мати при собі засоби зв'язку, пристрої зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації. Усі технічні засоби треба залишити в спеціально відведеному місці аудиторії;

- використання друкованих або рукописних матеріалів, інших засобів та предметів. При порушенні даних вимог студент позбавляється права на атестацію, а результат атестаційного екзамену анулюється. З метою виявлення заборонених засобів під час атестаційного екзамену можливе проведення технологічної перерви. У цьому випадку робота над відповіддю призупиняється. Час, витрачений на проведення технологічної перерви, додається до регламенту.

Студенти мають право з дозволу голови ЕК вийти з аудиторії до закінчення роботи над відповіддю на екзаменаційне завдання. Якщо студенту потрібно вийти з аудиторії, то він повинен залишити екзаменаційне завдання й бланк відповіді на робочому столі. Час, який студент провів за межами аудиторії, не додається. Одночасний вихід кількох студентів з однієї аудиторії до завершення екзамену заборонено;

- 2) члени ЕК надають кожному студенту екзаменаційне завдання та бланк для відповідей на нього;

- 3) голова ЕК фіксує та оголошує час початку та завершення виконання екзаменаційного завдання;

- 4) студенти самостійно виконують екзаменаційне завдання;

- 5) члени ЕК контролюють додержання правил проведення атестаційного екзамену;

- 6) по завершенню регламенту студенти подають бланки власних відповідей на екзаменаційне завдання членам ЕК, які одночасно ідентифікують особу здобувача (на підставі залікової книжки);

- 7) перевірка відповідей здобувачів на екзаменаційне завдання членами ЕК здійснюється протягом двох робочих днів.

Результати письмових атестаційних екзаменів оголошуються головою екзаменаційної комісії після перевірки робіт не пізніше двох наступних робочих днів.

Протягом трьох діб матеріали роботи комісії подаються: у навчальний відділ, в ІГСН та на кафедру філософії і педагогіки – по одному примірнику. Один примірник залишається голові комісії.

Результати роботи, пропозиції і рекомендації екзаменаційної комісії обговорюються на засіданнях кафедри, вченій раді ІГСН, засіданнях Вченої ради університету.

Додаток

ПРИКЛАД

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ ТА ОСВІТИ УКРАЇНИ

НТУ «Дніпровська політехніка»

Кафедра філософії і педагогіки

Атестаційний екзамен державної атестації здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 034 Культурологія, Освітньо-професійна програма «Культурологія»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №....

1. Реалізм та ідеалізація в скульптурному портреті Давнього Риму часів Республіки та Імперії
2. Як змінювалось співвідношення людини і природи (їх взаємозв'язок і протиставлення) протягом еволюції людства?
3. Надайте визначення та наведіть приклади застосування наступних культурологічних категорій: секуляризація, трубадури
4. Надайте характеристику петриківському розпису
5. Охарактеризуйте ім'я Йогана Гейзінги

Затверджено на засіданні кафедри філософії і педагогіки (Протокол № 1 від 31.08.2022)
Робоча група: проф. Годенко-Наконечна О.П., проф. Шабанова Ю.О., доц. Тарасова Н.Ю., проф. Осипов А.О.

Відповідальна, зав. кафедри Шабанова Ю.О.